

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű társadalmi és közgazdasági hetiközlöny

A Bácsbodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KULA, TELEFON 14

Hirdetések árszabás szerint
Nyit-tér soronként 30 fillér

KISS GYULA

B.-B. vm. közs. jegyzők egyes.
elnöke

BERCSÉNYI JÓZSEF

B.-B. vm. közs. jegyzők egyes.
főjegyzője

SZERKESZTŐSÉG

Főszerkesztő

BERKOVITS REZSŐ

Felelős szerkesztő

BERKOVITS MÁRK

Előfizetésidő negyedévre 2 K

félévre 4 K, egész évre 8 K

Egyes szám ára 20 fillér

Megjelen vasárnap

XVII. évfolyam

KULA, 1913 augusztus 24.

34. szám

Közművelődésünk fejlődése.

A népek élete akkor egészséges és az állami élet akkor biztos, ha a nagy nemzeti ideálok lelkesítik az embereket, amelyek az emberek sajátos elégtelenségét a fennálló renddel a jövőre irányozzák és ezáltal a fokozatos haladást biztosítják.

A mindinkább szélesebb alapokra kerülő állami és társadalmi élet eszményei között a legnépszerűbb és legtermészetesebb ideál az, aki az embertömegek szellemi, erkölcsi és esztétikai nevelését egyetemessé és általánossá akarja tenni.

Különös nagy átalakító hatással van az egész társadalomra a műveltség és a tudomány, mert a vagyon mellett a műveltség az, amely az embereket az úgynevezett felső és alsó társadalmi osztályokra szétválasztja s kétségtelen, bár kevésbé szövik szembe, hogy a műveltség milliomosai ép olyan veszélyesek lehetnek a társadalmi rend egészséges fejlődésére, mint a túlnagy vagyon birtokosai.

A művelődési mozgalmak között, amelyek az utolsó évtizedben Európaszerte elterjedtek, a legjelentősebb az a törekvés, hogy a tudomány eredményeinek népszerűsítésén túl maga a tudás terjesztése, az elismert igazságok tanulmánya szolgálatába álljon a nemzeti élet szorosabb egységének és elősegítse nyugodt, háborítlan kialakulását.

A néplélek minden időben mintegy ösztönszerűleg kereste a széthúzó egyéni törekvések közepette az összekötő kapcsolatokat.

Régibb időben a vallásos eszmék voltak nagy keltő hatással a nemzeti érzületre; majd az irodalom, költészet és művészet kerültek bensőbb kapcsolatba a néplélek termékeivel és nyertek nagy jelentőséget a nemzeti lét harcában.

Tagadhatatlan azonban, hogy a vallás, bár őszinte alázat és ájtatos buzgóság nagyobb közösségben nyilvánulhat, mégis inkább az egyes lélek boldogulását és üdvözülését veszi célba és ezért a vallást a társadalmi és állami rend alapjául és nem céljául kell kitűzni, mert egyetemes jellege mint összekötő kapocs, az idők folyamán elhalványult: költészet és művészet pedig, amennyiben remekek főleg alkotóik egyéniségének kifejezői, számot tartanak a rokon egyéni érzület visszahangjára, de csak válságosabb, vagy ünnepesebb helyzetekben válhatnak az egész népet lelkesítő szózáttá és csekély befolyással vannak a szociális erőviszonyokra. Egyedül a tudomány egyetemesebb érvényű értelmes bizonyításon alapuló eredményeitől várhatni, hogy oly egyesítő meggyőződések legyenek alapjai, aminek nélkül a rendekre, osztályokra tagolt társadalom egységes nemzeti életet nem folytathat. Ez az alapja tehát annak a törekvésnek, mely elég jellemzően, Angliából indult ki, a modern államéletnek és hazájából, hogy bevigye az elméleti tanulmány szerzetét és a tudás felvilágosítását a nép minden rétegébe és a tudomány meg a műveltség iránti szeretet és becsülést a nép minden rétegében állandóan ébren tartsa.

Nálunk a Szabad Lyceum szervezése

indította meg a mozgalmat és elsősorban a középosztály köreire kívánt hatni. Majd inkább idegen példákön igazodva, folytatódtott a mozgalom a Szabad Lyceum munkásságában és legújabb ily hajtása a Népakadémia nevéen kiválóan az alsóbb rétegeket törekszik bevonni az olynemű tanulmányba, mely nemcsak a közelfekvő hasznosságot, hanem a szellemi közösség ápolását, a művelődés áldásaiban való tudatos részvételt tekinti céljának.

Kétségtelen, hogy a szabad intézmények mind e három águ és foku munkásságára szüksége van — a szorosabb szervezettek kivül — a közművelődésnek.

Az alsóbb néposztályok rászorulnak — az iskolai tanításon túl — szűkkörü tapasztalataik bővítésére. Föl kell előttük tártani legalább is hazánk természetes viszonyainak kevésbbé ismert tényeit, nemzeti történelmünknek, irodalmunknak és művészetünknek tanulságos és lelkesítő adatait; majd az idegen országok és nemzetek példáinak bemutatásával alkalmat kell nyújtani összehasonlításra és közállapotaink szükséges bírálatára, hogy gondolkodva és okulva vehessen részt népünk minden fia a kívánatos és folytonos haladás munkájában.

Középosztályunk műveltsége, ha itt-ott talán külső máz tekintetében javult is, nagyon is szükségét láthatja a szélesebbkörű tájékozódásnak, a tudományos kutatás megállapodott fogalmi eredményei, valamint igazságának és tételeinek rendszeres kapcsolatai körül. Mai nap, az élet bonyodalmaiban, ilyen eligazodás hiányában, össze-

Szomorú diadal.

Irta Fülöp Ilona.

Ma volt az esküvője. Ott voltam, persze volt rá gondom, hogy ne lánson. Hogy félt a szegény fiú, hogy nyugtalanodott, hogy keresett a szemével és bizonyosan örült, mikor vége volt a templomi ceremóniának. Azt hiszem, úgy képzelte, hogy én valami botrányt fogok rendezni. Nem merté elhinni, hogy ilyen egyszerűen és simán leállok az útról.

Aki egyszer megjárta már, az fél. És ő — szegény — igazán rengeteg kellemetlenséget türt el a női miatt. Ugy látszik, mindegyik arra számított, hogy ő, épen ő, kivételesen örökös lesz nála. És sohase volt nyugta ezektől, megbocsátható és érthető hát ha tőlem is félt. Ezt különben sokszor említette is.

Nagyon szerette a kezemet. Tetszett neki az én hosszú, hegyes körmü ujjam. Mindig végig-húzta az arcán a körmeim élet:

Most olyan puha az ujjad, olyan kedves a körmeid érintése, de ha egyszer az élet is megismerem! Olyan a cirógatásod, mint a macskáé, puhán, bársúlyosan simogat az ujjad, de mindig eszembe jut, hogy hátha egyszer simogatás közben karmolni fogsz. Mindig félni kell tőled. Egészen olyan vagy, mint egy szép, fekete bársony macská. Olyan vékony a tested is, a derekadat sziate át tudnám fogni a két kezemmel. A szemed fekete és a homályban mégis valami sárgás, csillogó fényesség vibrál belőle. Te kedves, szép, fekete bársony macská . . .

Félt tőlem és elküldte hozzám a barátját az eljegyzése hírével. Ugy látszik, furcsa véleményvel volt az is rólam, mert hosszú és zavart bevezetést csinált a dolghoz. Aztán nehezen és bátoratlanul nyögte ki, hogy hát az Andor meg fog nőülni.

Meglepődtem: ennyi volt az egész. Nem sirtam és nem fenyegetődztem, csak megüzentem, hogy én igazán, igazán kívánom, hogy ő nagyon boldog és szerencsés legyen.

— Mondja meg neki, hogy ne féljen tőlem. Hogy miért is kellene félnie, nem tudom, de fél.

Én nem hivatkozom az ő szavaira, tessék a levelei, egytől-egyig itt van mind és én most már igazán nem kívánok semmit. Eddig sem kértem tőle semmit, hogy szeretett, az nem miattam volt, a meleg szavai, a csókjai, azokat azért adta, mert neki jól estek, és én sem tettem neki szívességből semmit soha, tehát nem tartozik nekem semmivel. Én jól tudom, hogy az ilyen, úgynevezett erkölcsstelen lányok, ilyenkor követelők. Sőt pénzzel is ki lehet fizetni őket. Ezt azért említem én, nehogy maga hozza elő, bár nem tudom, van-e erre megbízása. Biztosan van. Ez így szokás. Mert most már én is csak egy erkölcsstelen lány vagyok előtte. Miért, nem tudom, ő sem tudja, de ez így szokás. Mondja meg hát neki, hogy én miattam nem lesz soha kellemetlensége.

— Hát . . . hát ilyen könnyen lemond róla?

— En? Lemondok róla? Ki mondta ezt.

Én csak tudomásul veszem, hogy ő lemond rólam. Hogy én erre milyen érzésekkel gondolok, hogy én most mit érzek, hogyha maga elmegy, én fogok-e sírni, hát ahhoz magának igazán semmi köze. Ot meg ez nem érdekelheti. Neki most csak az a fontos, hogy én kifelé, az emberek előtt milyen leszek, a magányos óráim, a csöndes, mély érzéseim egyedül csak nekem fontosak. Mondja meg hát neki, hogy: az a lány el van intézve, ne félj tőle.

Mikor elment a közvetítő jóbarát, hogy én egész nap és egész éjjel hogy sirtam, azt senkise látta. És fölton azt mondogattam: lehetetlen, hogy elfelejtse a mi közös óráinkat, az én millió szép, meleg szavamat, hogy este hányszor jártunk karonfogva és szótlantul apró utcákon, ezeket nem lehet elfelejteni. — Hát igenis el lehet. Mert el is felejtette: ma volt az esküvője.

A menyasszonya — most már a felesége — szép lány nagyon és gazdag nagyon. Én nem vagyok szép. Gazdag meg különösen nem vagyok. Bár az utóbbi időben igazán csinosan és elegánsan öltözködtem, hogy ne gondolják az emberek, hogy ő szűkmarku. Mert persze azt hitték, hogy a ruhaszámlám az ő gondja. Mindig én mondtam meg neki, hogy mit vegyen. Mert

folyton vásárolni akart valamit. Az egyetlen eszter, amit elfogadtam, egy keskeny karikagyűrű, csak olyankor viseltem, amikor vele voltam. Egyébként mindig virágot vett. Sokszor tele-tele volt a szobám aranyos, kedves mimóza csomókkal. Most az elhervadt mimózákat a karikagyűrűvel együtt egy parfümös kazetába tettem: egy vörös koporsó . . .

Most Te zajos társaságban, pezsgő és cigány mellett ünnepeled az új életed első napját. Én meg itt egyedül temetem a régi életem utolsó napját és a máshoz szóló mézes szavak idáig erő zenéje nekem halotti muzsika és az ajkaid kárhözatos édessége nekem most már méreg. Te vagy a boldog, a jókedvű, én vagyok az elhagyott, az elfelejtődött, erőszakkal eltemetett és látod: mégis én vagyok a győztes, a diadalmas. Én vagyok a diadalmas a szomorúsággal, a sirásmal, én vagyok a győztes az elkeseredettségemmel, csak én vagyok. Mert nem minden győzelemnek ujjongó ám a kiáltása, vannak nagy, szomorú, csendes, teher diadalok is, amelyeken sírni kell. És nem a Te pirosarcu, boldog új asszonyodé ám a diadal, az enyém, az enyém, ezé a szomorú, sápadt, kisírt szemű lányé! És nálam nem változott semmi, én mégis, mégis a Tied maradtam, a Tied, a Tied, az egész életemmel, és nem tudja elvenni tőlem a Te asszonyod, a Teérted való szomorúságot, a sirást, és ezt a szép, szomorú győzelmet nem tudja elvenni senki tőlem, mert én vagyok az, aki leg-többet adott az életéből Érted, mert én vagyok az, akinek adósa maradtál, akit nem tudsz kifizetni soha, akire mindig fájó hálával kell gondolnod és akihez mindig melegséggel, szeretettel leszek és én vagyok az, aki Neked fáj, mint ahogyan egy urnak egy kifizetetlen adósság, mert én mindig jó voltam hozzád, mert én most is jó vagyok hozzád, én most is épenugy szeretlek, és ha a szeretet, az érzéseket nem is lehet kiérdemelni, mégis kizozni fog Teget az én nagy-nagy szeretetem, a szép, szomorú, egyetlen drága diadal, a diadal, a diadal . . .

Ma volt az esküvője . . .

foglaló elmélkedő képesség nélkül tudatos közreműködést nem várhatunk a nemzetek nagy versenyében középosztályunktól, amelyre pedig nemzetünk jövője alapítva van. S végre még azok is, akik tudományosabb előkészülettel léptek pályájukra, nem lehetnek el a tudományoknak a folyton gyarapodó felfedezésekkel járó nagy átalakulásában, az új problémáknak és módszereknek pontos ismerete nélkül. Szükséges, hogy a mindennapos gyakorlatban el ne tespedjenek, hogy azok részéről, akiknek feladata a tudás hagyományainak megőrzése mellett a tudomány továbbvitele, a főiskolák tanárai részéről időnkint bepillantást nyerjenek a tudós pályák műhelyébe és hogy ez uton föntartassék a tudós pályák közössége.

Ime, körvonalakban a három, már megalakult intézmény, a Népakadémia, a Szabad Lyceum és Szabad Egyetem külön sajátos feladatának egymást kiegészítő és kiegészítő működésének jellemzése.

Ezen működésük között és mellett működik az Uránia Magyar Tudományos Egyesület és az Uránia Magyar Tudományos Színház, amelyek a szélesebbkörű szervezetenél és sokoldalú eszközeiknél fogva a fent elsorolt intézmények között országos jelentőségűek nemcsak azért, mert egyetemes jellegűek, hanem az egész országban egymagukban állanak, hanem különösen azért, mert működésüket az országra, a fővároson kívül nemcsak az ország majdnem minden városára kiterjesztették, hanem az ország legkisebb községébe is eljutnak felvilágosító, oktató és nemesítő tevékenységükkel.

Az óverbászi Önk. Tűzoltóegylet zászlószentelése.

Impozáns, arányaiban is gazdag és szép ünnepélye volt az elmúlt vasárnap, e hó 17-én Overbász községének Önk. Tűzoltóegylete tartotta a zászlószentelését, a vármegyei Tűzoltószövetség évi rendes közgyűlését és szokásos megyei versenyét. A szép ünnepélyre több mint 30 megyei testület gyűlt egybe Overbászon. Soha ennyi tűzoltó még együtt nem volt e megyében, mint itt.

Testületileg vettek részt: Adorján, Bácsfeketehégy, Bácsföldvár, Csurog, Futak, Kishegyes, Kiskér, Kossuthfalva, Kula, Oszivác, Palánka, Petrőc, Peterre, Titel, Veprod, Overbász és Újverbász községek és a Hungaria kendergyár tűzoltóegylete és a 2 két Verbász Hadastyán egylete. Képviselték magukat: Apatin, Baja, Bács, Beska, Cservenka, Doroszló, Kanizsa, Óbecse, Szabadka, Szenttamás, Szond, Topolya, Zombor, Mitrovicza és még sok más község egylete. A távolabbiak már 16-án, a közelben lakók 17-én a reggeli vonatokkal érkeztek Verbászra, hol az iskolákban lettek elszállásolva. Ismerkedési estély 16-án volt több vendéglőben.

Díszfelvonulás, zászlószentelés.

Vasárnap reggel 7 órakor az állami iskola előtti téren, szép napos időben gyülekeztek az egyletek zeneszó mellett. Félnyolc órakor megindult a végtelen menet kettősrendekben az Erzsébet-liget felé, innen pedig vissza a zászlóanya hazához. Ekkor két négyzetet megkerülve, több ezer ember gyülekezett a zenekarok után s a 70 parafoly és koszorúslány felvonulásával a zászlóanya, hölgyek, megyei vendégek és a főparancsnoktól kísérvé az iskolatérre felállított és gyönyörűen díszített ünnepi sátorba vonult. Itt első sorban Kiss Gyula községi jegyző, az óverbászi tűzoltóegylet főparancsnoka üdvözölte a vendégeket. Erre kibontották a gyönyörű zászlót, melyen e szép jelszó van arannyal kihímézve: „Küzdeve bizszál, szeretettel áldozzál!” Kiss Gyula üdvözítő beszéde után Róth Béla ev. lelkész papi ornatásban tartalmas nemet beszédben fejtegette az ünnepély jelentőségét és megáldotta a zászlót. Majd Vucserity János gör. kel. lelkész szentelte meg a zászlót és szerb nyelven beszédet mondott. A beszéd végével következett a szegbeverés.

Kiss Gyuláné zászlóanya meghatva a zászlóra hímzett jelszót mondotta a szeg beverésénél. Utána megyei méltóságok, kiküldöttek, majd magánosok verték be a szegeket, de sok még a délután folyamára maradt.

A közgyűlés és közebéd.

A zászlószegbeverése után az összes egyletek díszfelvonulása következett a szövetségi elnök új. Vojnits István nyug. főispán tiszteletére. Erre a megyei Tűzoltószövetség az egyletek meghatalmazottaival a község háza tanástermébe vonult évi rendes közgyűlésére. A hivatalos és folyó ügyek elintézése után az elnök átnyújtotta Osztrogonác Ferenc óbecsei tanító főparancsnoknak az orosz tűzoltószövetség koronás érmét szép beszéd kíséretében. Osztrogonác Szentpétervárott volt mint kiküldött a tűzoltói világkongresszuson s mint ilyen kapta a szép kitüntetést. A közgyűlés végzetével a Kaszinóban igen

látogatott társaság volt. Az első felköszöntőt az Orsz. Tűzoltószövetség előadója Varga Lőrinc (Temesvár) mondotta a Királyra. Sikeres felköszöntőket mondtak még új. Vojnits István szövetségi elnökre, Kiss Gyuláné zászlóanyára, a vármegye vezetőségére, a jubiláló egyesületre, a vendégekre, rendezőszere stb.

Versenyek.

D.u. 3 órakor a versenyterre indultak a már sorakozott testületek, ahol rengeteg néptömeg várta a versenyek megkezdését.

A verseny három részből állott.

1) A kocsifejcskandóra 9 egyesület jelentkezett. Sorrendben: Veprod, Oszivác, Peterre, Titel, Csurog, Bácsfeketehégy, Kossuthfalva, Kiskér és Petrőc tűzoltói versenyeztek. Minden testület egy iskolai és egy gyorszerelést csinált. Az eredményt csak az összes versenyek után, este 8 órakor hirdette ki a bizottság. I. díjat kapott Kossuthfalva, II. Peterre, III. Kiskér, IV. Titel.

2) A mozdonyfejcskandóra 4 egyesület jelentkezett: Kula, Adorján, Bácsföldvár és Ófuttak. Szinten 2-2 gyakorlatot mutattak be. Díjat nyertek: I. Bácsföldvár, II. Kula, III. Ófuttak.

3) Az egyéni versenyeknél is több egyesület versenyzett a gyorsmászásban. Ez már alig érdekelt a közönséget, mert lassan sötétedni kezdett és mindenki leste a verbászi egyletek támadását. Mászásban az I. díjat Dörner János Kula nyerte el, egy szép ezüstórát. Hahn Ferenc Kula, mint vezénylőszakasparancsnok egy cigarettatárcát kapott szakavatott vezénylésért. A kulai tűzoltóegylet az „óverbászi hölgyek” díját, mint II. díjat nyerte el.

A versenyek után támadást mutatott be Ófuttak, melyért díjat is kapott. Ezután a 2 Verbász, Kendergyár és Ifjusági egyletek mutattak be együttes támadásukat, mely mindenkit meglepett. Különösen a szívomotorokocsit nézte mindenki, mely nagyobb tüzeseteknél megbecsülhetetlen előnyére szolgál a tűzoltószágnak.

Este az Erzsébetligetben

a Zombori Iparos Dalárda közreműködésével művészestély, színház és táncvigalom volt, mely kiválóan kiírardig tartott derült jökédvben. Innen kiki kivetett a reggeli vonatokhoz, hogy az örömhirt megvigye szeretteinek, mert apróbb díjakat több vezénylő tiszt és bajtárs is kapott. Overbász büszke lehet sikerült ünnepélyére és lelkes közönségére.

Hirek a megyéből

István napja. Legifjabb kamjonkai Szemző István főispánunk Szt-István napján ünnepelte névnapját, mely alkalommal úgy a hatóságok, mint tisztelői és jóbarátai, nagy számban keresték fel. A vármegyei és városi tisztikar testületileg tiszteltette a főispánját. A vármegyei tisztikar nevében Sultty Ferenc alispán, a városi tisztikar nevében pedig Hauke Imre polgármester üdvözölte megénk népszerű főispánját.

Szabadka. Szent István napján d.u. ismeretlen okból kigyulladt az itteni pályaudvar teheráru-raktára. A 150 méter hosszú favázás épület a benne felhalmozott mintegy fél millió K értékű áruval rövid idő alatt lángokban állott. A tűz feltartóztatlanul terjedt át a raktárral szemben levő házakra, amelyek közül egy földig égett, többre pedig belekapott a tűz. A rejtő hőségben alig lehetett oltani. Egy másik raktárba beraktározott áruk egy része felrobbant, más része a nagy hőségől meggyulladt. A tűz keletkezésének okát nem tudták megállapítani. Két waggon is elégett. A magyar államvasutak kára épületekben mintegy 200000 K, a leégett waggonokban 30000 K, az elégett áruk értéke több mint fél millió K. A leégett házak értéke közel 150000 K-ra tehető, úgy, hogy a tűz által okozott kár megközelíti az egy millió K-t.

Házasságok. Szárich Géza, zentai polgármester örök hűséget esküdött özv. Dala Károlyné urnóknak Szegeden. — Nemes Oszkár, a cservenkai cukorgyár tisztviselője, e hó 14-én kötött házasságot Wagner Annával. — Csillás János bacsódföldvári jegyző eljegyezte Gubina Juliskát Adán.

Bácsbodrogyvármegye „Községi alkalmazottak nyugdíjalap”-jának múlt évi számadási zárata szerint az alap vagyona közel két millió, pontosan 1.952.676 K.

Eltűnt igazgató-tanító. Bácsbodrogyvármegye közigazgatási bizottsága közzétett felhívásában felszólítja Kohut Mihály nős, 28 éves kiskéri állami elemi iskolai igazgató-tanítót, hogy állását azonnal foglalja el, illetve tartózkodási helyét azonnal jelentsse be, mert különben állása végleg elhagyottnak tekintetik.

Óbecse. Az óbecsei eddigi községi polgári fiú- és leányiskola államosított. Az eddigi községi tanerőket is átveszi az állam. Így a válás- és közoktatásügyi miniszter Ugray György polgári fiúiskolai és Patay Izabella polgári leányiskolai igazgatót az intézetek vezetésével megbízta és mindkettőt a VIII. fizetési osztályba kinevezte.

Új posta-távíró főnök. A kereskedelmi miniszter Bruckner Lajos budapesti posta-távíró főtitkár Újvidékre posta-távíró főnékké kinevezte.

A bácskai terméseredmény. Hivatalos megállapítás szerint Bácsbodrogyvármegye területén 448ezer hold buzavetés holdanként átlag 9 mázsát; 47ezer hold árpavetés holdanként 9 és fél mázsát, 216ezer hold zabvetés holdanként 7 és fél mázsát hozott. A kukorica, a takarmányrépa, komló, len és kender jó termést ígérnek, valamint a cukorrépa is, melyből 17ezer hold van.

Topolya. Az igazságügyi miniszter Sebők Győző bácsalmási díjnokot a topolyai kir. járásbíróhoz irnokkó nevezte ki. — A topolyai képviselőtestület e hó 16-án tartott ülésén töltötte be az üresedésben volt két segédjegyzői állást. A III. segédjegyzői állásra Tompa Lajos sztapári és a IV-ik segédjegyzői állásra Rancz György cservenkai segédjegyzőket választották meg egyhangulag. — A topolyai képviselőtestület legutóbb tartott ülésén Fekete Endre főjegyző indítványára 200 K-t szavazott meg az árvízkarosultak segélyezésére.

Egy felebbezés tanulságai. Pap Ferenc bácsfeketehégyi, Stein Miklós szeghegyi lakos kivándorlásra való csábítással foglalkoztak. Utlevél nélkül szállították áldozataikat a határra és ott saját sorsukra bízták a szerencsétleneket. Az újvidéki határszéli rendőrség működésének első évében leleplezte őket. 1911 december 12-én az elsőfokú hatóság egyenkint 10 napi elzárás és 100—100 K pénzbüntetésre ítéli őket. Megfőlebbezik a II. fokú hatósághoz, az alispán 1912 január 17-én 5—5 nap és 50—50 K-ra szállítja le a büntetést. Ebben sem nyugodtak meg, hanem a legmagasabb fórumhoz felebbeztek. Ez a belügyminiszter. 1913 augusztus 2-án hozott ítéletével egyenkint 60 napi elzárás és egyenkint 600 K pénzbírságra ítélte őket.

Vándorgyűlés. A Bácsbodrogyvármegyei gazdasági egyesület a szabadkai gazdasági egyesülettel karöltve f. hó 17-én Szabadkán, a város-háza dísztermében vándor-gyűlést rendezett, amelyen mintegy 800 gazda vett részt. A vándorgyűlést Törley társelnök vezetése alatt működő bizottság a legnagyobb körültekintéssel készítette elő. A gazdák a reggeli vonatokkal érkeztek, a csoportvezetők kalauzólása mellett vonultak a szabadkai gazdasági egyesületbe, ahol nevezett egyesület megvendégelte az érkezőket. 9 órakor vonultak fel a gazdák a város-háza dísztermébe, ahol Törley elnök nyitotta meg az ülést. Megnyitó beszédeben a vándorgyűlések célját a vármegyei és szabadkai gazdasági egyesületek szervezeteit ismertette. Indítványára, báró Gihlány Imre földművelésügyi miniszter a vándorgyűlés táviratilag üdvözli. Székács gróf Berchtold Lipótné jószágfelügyelője a gabonanesemítés történetét az általa élt gyakorlati eredményeket ismertette. Törley Bálint akadémiai gazdasz, szabadkai földbirtokos fontosabb gazdasági kérdésekről érkezett, mint merkantil és radikális sajtó, a gazda kulturfoka, a művelt külföld, törekvések a gyakorlati mezőgazdaságban, a gazdasági verseny a nyugati és balkáni államok részéről, gazdasági válság, vámpolitika stb. Meskő a magyar Gazdaszövetség titkára a gazda-szervekedés módjait, a szervezkedés szükséges voltát, a szervezetlenség hátrányait és a szervezethez elnyújt ismertette. D.e. 12 órakor a gazdatársaság a palicsfürdői földművelésiskolába rándult ki. Az ott rendezett társaságban 500-nál több gazda vett részt. A vándorgyűléssel kapcsolatban a két társaság egyesület a földművelés-iskola területén sikerült állat-díjazást rendezett, amelyen nagy számban meleg és hidegvérű lovak, piros-tarka és magyar tenyészmarha lett elővezetve. A magyar gazdák diszokleveleket és ezüstserlegeket kaptak, míg a kisgazdák között a lovak után 900, az üszök és tehének után 1000 K díj lett kiosztva.

A közegészségügy egyöntetű szervezése. Az egyes törvényhatóságok a közegészségügyüket teljesen önállóan intézik. Ez sok anomáliára vezet különösen Bácsmegyében, hol a megyei törvényhatóság mellett még négy városi törvényhatóság is van, s mindegyik jelentését csak a saját felettes hatóságával, a belügyminiszterrel közli, míg a szomszédos törvényhatóság az eddigi rendszer mellett nem értesült még a társ-törvényhatóságnál esetleg járvány — vagy szörvényszerűen fellépő fertőző betegségekről sem. Bácsbodrogyvármegye alispánja, hogy az ilyen anomáliáknak elejét vegye, átírt a megyében levő városok polgármestereihez, hogy a fertőző betegségek elleni védekezés terén a megyével egyöntetű eljárásra lépjenek s ennek megbeszélése végett meghívja a városi törvényhatóságok polgármestereit. Alispánunk egyébként a közegészségügy terén több üdvös intézkedést léptetett már eddig is életbe. Így rendelte, hogy ezentul a községek az előforduló ragályos betegségeket ne csak az illetékes főszolgabíróknak, hanem a szomszédos városi törvényhatóságoknak és a megyei tisztii főorvosnak is jelentsek, amivel előmozdítja az alispán a ragályos betegségek elleni védekezést. — Petrőc községben már évek óta minden évben felüti fejt a tífuszjárvány. Az alispán elrendelte, hogy az újvidéki járási orvos a helyszínen fűrkszeze és kutassa ki ezen évek óta megismétlődő tífuszjárvány okait.

Új gazdakör Györgypusztán. Baracska községhez tartozó Györgypusztán Kolling Márton közs. jegyző erkölcsi támogatásával e hó 15-én megalakult a bacsódföldvármegyei gazdasági egyesületnek 66. községi gazdaköre. Az alakulás az egyesületet Inhoff egyesületi titkár képviselte, ki a gazdakörök feladatairól előadást tartott.

volt
Ród
jana
gal
epü
tanc
loda
köm
sebe
csin

+

Ker
1868
szem
Kun
mint
keny
legé
zene
jött
totta
és if
sodi
is n
doz
után
gom
rend
házi
kor
pleb
el s
meg
kula
küld

hogy
nőke,
évbe
felvét
szent
leki
vány
belt s
Kula,

19-é
dr. F
bocs
már
közs

Zom

Bela
alapr
tunk
alapr
az ál
sen.
néhá
hogy
váza
lyaza
mind
díjat

közs
nyert
való
a val
hagy
tárgy

és a
is me
hogy
nek t
Asph
piact
ségye
ajánl
köve
nagy
faltoz
tájéko
a má
telhe
ségne
hogy
mely
ségha
rem l
a Sz

Hercegszántó községben a mult napokban volt a nagybaldogasszonyi nyáribucsu, azonkívül Ródás vendéglős tartotta meg emeleles szállodájának megnyitási ünnepélyét nagy táncmulatsággal egybekötve. Javában folyt a bál, amikor az épület padlója óriási robajjal beszakadt és a táncoló párok aláüledtek a törmelékkel a szálloda pincéjébe. Nyolcan súlyosan, hárman pedig könnyebb természetű sérüléseket szenvedtek. A sebesülteket a bajai kórházba szállították kocsin, ahol az orvosok ápolás alá vették őket.

Hirek

† Kersch Mihály

F. hó 22-én d. u. 1 óra-kor hosszas szenvedés után meghalt Kulán Kersch Mihály r. k. plebános. A korán elhunyt 1868-ban született Bácsalmáson és 1890-ben szenteltetett pappá. Mint káplán Martonoson és Kunbaján működött rövid ideig, aztán 1908-ig mint szabadkai hitoktató fejtett ki nagy tevékenységet. Különösen mint a szabadkai kath. legényegylet elnöke és karmestere tűnt ki fényes zenei tudásával. Kulára, 1908. június havában jött mint plebános. Itt rövid idő alatt megalakította a kath. tanoncotthont, kath. népszövetséget és ifjúsági egyesületet. Mindjárt működése második évében r. k. magán polg. fiu- és leányiskolát is nyitott, mely azonban a szülőktől túlnagy adózatokat követelt és ennek folytán a próbaév után megszűnt. Elhunyt bátyjának, a volt esztergomi székesegyházi karnagynak, egyházi műveit rendezte, amivel nagy szolgálatot tett a kath. egyházi irodalomnak. Temetése vasárnap d. u. 5 óra-kor lesz a kulai r. k. temetőben. A korán elhunyt plebános tragikus sorsa mindenkit részvétellel tölt el s ez, kiterjedt rokonsága iránt, széles körben megnyilvánult. Béke lengjen hamvai felett! — A kulai r. k. hitközség a következő gyászjelentést küldte szét:

A kulai r. k. hitközség mely fájdalommal jelenti, hogy Kersch Mihály szeretett plebánosa, a hitközség elnöke, életének 45-ik, itteni áldásdús működésének 5-ik évében, f. hó 22-én d. u. 1 óra-kor, a szentségek ajátatos felvétele után az Urban csendesen elhunyt. Az engesztelő szentmiseáldozat vasárnap d. e. 10 óra-kor fog az elhunyt lelki üdvéért a Mindenhatónak bemutatni; földi maradványai pedig ugyanaznap d. u. 5 óra-kor fognak a helybeli sírkertben örök nyugalomra tértetni. Áldás hamvaira! Kula, 1913. aug. 22. A kulai r. k. hitközség.

A kulai polgári iskola ügyében folyó hó 19-én értekezletet tartott a kiküldött bizottság dr. König Soma biz. tag elnöke mellett. Előrebocsátjuk, hogy Faragó János kir. tanfelügyelő már e hó 17-én a következő átiratot küldte a községi elöljáróságnak:

4213 sz. 1913

A község érdemes Elöljáróságának

Kula

Folyó évi 4536 sz. jelentésére értesítem tek. Címet, hogy a kulai polg. fiu- és leányiskola szervezése tárgyában e hó 17-én 4213 til. sz. alatt terjesztetem fel pártoló javaslatomat a vallás és közoktatásügyi miniszter úrhoz.

Zombor, 1913 aug. 17.

Faragó, kir. tanfelügyelő

A bizottság örömmel vette tudomásul Kugler Béla közs. jegyző előterjesztését a polgári iskolai alapról, melyről mult számunkban részletesen írtunk. A több mint 100 ezer K-nyi már meglévő alaphoz kb. 50 ezer K-ra lesz még szükség, hogy az állami polgári fiu- és leányiskola felépülhessen. A bizottság abban állapodott meg, hogy néhány ajánlkozó mérnököt és építészet meghív, hogy minden előzetes költség nélkül készítsenek vázlatos tervet és költségvetést. A bizottság pályázatot fog hirdetni a tervek elkészítésére és azon minden képesített építőmester részt vehet. Három díjat tűz ki a bizottság:

I. díj	2000 K
II. díj	1000 K
III. díj	500 K

A jutalmazott tervek és költségvetések a község tulajdonába mennek át, de az első díj nyertese sem tarthat igényt az építés kivételével való megbízásra. Ha a legjobb elfogadott tervet a vallás és közoktatásügyi ministerium is jóváhagyja, akkor annak alapján az építés versenytárgyalás útján fog kiadani.

A polgári iskolával kapcsolatosan a piactér és a Kossuth Lajos-utca kikövezésének kérdését is meg kell oldani. A bizottság úgy határozott, hogy a piactér és Kossuth Lajos-utca kikövezésének tervét és költségvetését elkészítteti. A magyar Asphalt Rt. ajánlatot tett a községnek, hogy a piactér aszfaltozására vonatkozó tervet és költségvetést díjtalanul rendelkezésére bocsátja. Az ajánlatot a bizottság kéri és annak idején a kövezés költségeivel fogja összehasonlítani. Ha nagyon nagy különbség nem lesz, úgy az aszfaltozásnak fogják előnyt adni. Hogy a bizottság tájékozást szerezzen, hogy ezen alkotásokon felül a már részben jogerős határozatok keresztülviteléhez mekkora összegre lesz szüksége a községnek: felkérte Kugler Béla községi jegyzőt, hogy egy részletes kimutatást állítson egybe, melybe a következő tervezett építkezések költségei veendőek fel: vágóhid, jegyzői lak, új községháza, három artézi kút és egy községi jegyverem költségei. — A község évek előtt, amidőn a Széchenyi-féle házát a főszolgabírói hivatal és

lakás céljaira megvette, a polgári iskolai alapról 18,160 K-t, a szegényalapról pedig 7916 K-t vett ideiglenesen kölcsön. Utóbbi alapról már eddig 4194 K-t visszatérített a község, egyes számadási fejezeteknél elért megtakarításokból. Maradt tehát még 3722 K mint tartozás a szegényalap javára. Ezen összesen 21882 K-nyi tartozás visszatérítése, új kölcsön felvételénél nyer majd elintézt.

Kula község képviselőtestülete f. hó 21-én évi rendes közgyűlést tartott az 1912. évi közpénztári számadás és alapok megvizsgálása végett. Ödri Lajos kucorai r. k. plebános, mint a vármegyei törvényhatóság által kiküldött elnök vezette ezen ülést és az előterjesztett lelkiismeretesen összeállított számadásokról és rend felől meleg elismeréssel nyilatkozott. A számadások tudomásul vétettek. Ezután a fogyasztási adó kezelésének megvizsgálása végett kiküldött bizottság elnöke, ft. Boberity Milán képvis. test. tag, terjesztette elő jelentését. A bizottság előtt panaszzal senkisémet élt a kezelés ellen. A kulai vasuti állomási főnökségtől bekérte a bizottság az érkezett szeszes italok kimutatását, de világos képet a helyzetről nem nyert és ezért megbízták a bizottságot, hogy nézze át a fogyasztási adó kezelésére vonatkozó könyveket és számadásokat. Dr. Holländer Dávid biz. tag indítványozta, hogy a község legalább az 1914. évre váltsa meg 26500 K-ert a fogyasztási adót; további 2 évre pedig csak feltételesen. Az indítványt elfogadták.

Football. Augusztus 20-án tartotta meg az idei első footballmérkőzését a kulai atletikai és football club. Ellenfele a szabadkai MTE jövendő csapata volt, amely ez alkalomra Beck Tibor titkár vezetése mellett érkezett meg. A gyönyörű időt kihasználva a közönség már a korai délutáni órákban kereste fel a vasárteren elterülő pályát és mikor a bíró fűtyszava 5 óra-kor a mérkőzés kezdetét jelezte nagyszámu és kiválóan elegáns nézőközönség kepezte a pályát gyönyörű színes keretét. Nem csoda, hogy nemcsak a játékosok pillantásai de annak következtében a labdák is mindig ezen oldalra siklottak le. Számos vendég érkezett Uj- és Overbászról. — Mindenki természetesen fogja találni, hogy a megjelentek kivétel nélkül a zöldingés kulai csapat győzelmét várták és remélték, amely remény szinte bizonyossággá vált, amikor az első félidőben a mérkőzés 2:0 eredményre zárult Kula javára. Csak a második félidőben bontakozott ki a vendégcsapat játékeréje, midőn a pirosingés szabadkai fiúk 3 gólt rúgtak. Miután a kulaiak ezen félidőben gólt nem tudtak elérni, végeredményben a szabadkai csapat maradt a nyertes 3:2 arányban. — A kulai csapat különösen az első félidőben játszott kitünően, lelkesen és eredményesen, a második félidőben azonban a meleg idő és az erős játék hatása alatt már sokkal fáradtabban folytatta a mérkőzést, és ezen időt használták ki a nagyobb álló képességgel rendelkező szabadkaiak. A gólokat Knefely középcentár és Huif a középedezet rúgták utóbbi szenzációs távolságból. — A szabadkai csapat kitűnt jó helyezkedésével, ügyes labdavitellel és különösen a futó erővel, melylyel a játék iramát végig megtartani képesek voltak. — A bírótisztet dr. Stiefelmeyer Károly látta el agilisán és oly pártatlansággal, hogy még a vendégcsapat vezetősége is sietett neki köszönetet mondani, pedig csapatának két gólt nem ítélt meg oisid (lesben állás) miatt, ami pedig rendszeren egy kis érzékenykedést szokott kiváltani.

Haláleset. Bischof Ferenc kulai szabóiparos f. hó 22-én éjjel 54 éves korában elhunyt.

A Kulán időző diak-ifjúság e hó 20. 21. és 22-én tartotta sakkversenyét, amelyen résztvettek: Gáthy Jenő, König Pál, Magrisso Rezső, Palásthy Ferenc, Pollák Karoly és Stolcz Nándor. A két fordulós mérkőzés eredménye a következő: I. lett Gáthy Jenő 8 győzelemmel, II. Magrisso Rezső 7 győzelemmel és III. Stolcz Nándor 5 és fél győzelemmel. A játékokban résztvevő többi versenyzők is igen szép és eredményes játékot mutattak.

Sza-vasmarhadijazás Ujverbászson. A bácsbodrogvármegyei gazd. egyesület a fiókját képező községi gazdakör támogatásával folyó hó 31-én vasárnap d. e. 9 óra-kor Ujverbászson piros-tarka szarvasmarhadijazást rendez, melyen bácskai gazdák saját nevelésű üszőiket és teheneiket mutathatják be.

A vármegyei utadó után szedhető kamat. Az 1912. LIII. t-c. 28. szakasza szerint az adó-fizetésnél a kamat minden évnegyedre külön számítható ki s a koronán aluli összeg a kamat kiszámításánál figyelmen kívül marad. A kamatok az utadó után is fizetendők, azonban az utadó fizetők legnagyobb része a minimális tételt, évi 3 K utadót fizet. Az a kérdés merült fel, hogy ezek a minimális adófizetők kötelesek-e utadó hátralékuk után kamatot fizetni, mivel tartozásuknak egy negyedévre eső része 1 koronánál kisebb. A kereskedelemügyi miniszter nemrégiben kiadott rendelete szerint, minthogy a törvényhatósági utadók kezelése tekintetében a közadók kezeléséről szóló határozatok a mérvadóak, az érvényben levő közadókészlet törvénye szerint pedig a koronán aluli köztartozás után kamat

nem jár, az évi 4 K-át el nem érő utadó tartozások évnegyedi részletei után sem szedhető kamat.

Vendéglő eladó!

UJVIDÉKEN a legforgalmasabb helyen, a Honvéd-laktanya, főgimnázium és artézi fürdő közvetlen közelében dűsan felszerelt gazdasági épülettel, **8 lakossal**

egy beszálló vendéglő

szabad kézből, betegség miatt — azonnal eladó.

Bővebbet **Sólyom Ferencz** tulajdonosnál Ujvidék II. Rákóczy Ferencz út 130. sz.

Szenttamás község

2720 sz. 1913

Hirdetmény.

Szenttamás község által a mai napra hirdetett

szegényház építési

versenytárgyalás ajánlattevők csekély számára való tekintettel megtartva nem lett, annak megtartására hatánapul **1913 augusztus 30-ika** tüzetett ki.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozók, hogy ajánlatukat e hó 29. d. e. 9 óráig ezen község elöljáróságánál nyújtsák be, mert a később érkező ajánlatok figyelembe vehetők nem lesznek. Árlejtési feltételek a hivatalos órákban a jegyzői irodában megtekinthetők.

Szenttamás, 1913 augusztus 16.

Dungyverszki Nesztor

biro

Ivanits Izidor

jegyző

5363 sz. 1913

Pályázati hirdetmény

Járásomhoz tartozó **Óbecse** nagyközségben leköszönés folytán üresedésbe jött

községi adóellenőri állásra

ezennel pályázatot nyitok és felhívom ezen állást elnyerni ohajókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1913 szeptember 15-ig** nyújtsák be.

Az állás javadalmozását képezik:

1000 K évi készpénzfizetés és 400 K lakber, továbbá a megvalasztottnak kilátásba helyezettik a multban is folyosított 200 K dragasági pótlék.

Óbecse, 1913 augusztus 13.

Főszolgabíró szabadságon

Dr. Kovatsich Kálmán

tb. főszolgabíró

KÖZELEG AZ IDŐ

midőn a virág és növénykedvelők szobáikat pálmákkal és más dísznövényekkel ékesítik. Ezen célra legszebb és a leghálásabb a

PHOENIXPÁLMA

mely az összes szobai dísznövények között a legszívósabb. A port, száraz levegőt és egyéb hiányosságokat sokkal jobban tűri mint más szobai dísznövény. A Phoenix-pálma a naponkénti bő öntözésen kívül más ápolást nem kíván. — Pompás egészséges és edzett Phoenix pálmákat darabonként 10, 15, 20, 25, 30 koronáért szállít

MÜHLE ÁRPÁD udvari szállító

kertészeti telepe

Temesvár

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

510 sz. 913

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kulai kir. járásbíróságnak 1913 évi Sp I 196-2 sz. végzése következtében dr. Munka Sándor ügyvéd által képviselt Schmidt József javára Higl Ferenc ellen 47 K 081 s árerejeig 1913 július 8-án foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 2500 K-ra becsült következő ingóságok u.m.:

villanyerőre berendezett vízáramom egyharmadrésze nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kulai kir. járásbíróság 1913. V 341-1 sz. végzése folytán 47 K 081 f. tőkekövetelés, ennek 1913. május 18-tól járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 30 K-ban bíróilag már megállapított költségek erejéig

Kulán a csatornaparton

leendő megtartására

1913 szeptember 4-ik napjának d. e. 9 órája

határidőül kitűztetik s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. tc. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. tc. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kula, 1913 aug. 22.

VIGCHERT, kir. bír. végrehajtó

Divatáruház a Menyasszonyhoz
Mrgyanov Jesta, Kula (Stein gépk. házában)

Nagy választékban:

női ruhadíszek, fűzők

Jégszekrényből teavaj kilója 3-60 K
Prágaisonka kilója 6 K. Sajtók. Málnaszörp.

Fűszer és csemege
kereskedés

Festék, lakk-árúk gyári lerakata
Asztalosoknak és mázolóknak külön árkedvezmény!

ACSANSZKI ÉS GRUITY KULA (A JÁRÁSBÍRÓSÁG MELLETTI ÚJ ÜZLETHÁZBAN)

Bácsszentiváni Fatelep Tüzifaosztálya **Bácsszentiván**
mindenféle száraz tüzfát waggononkint szállít előnyös árak mellett. Árjegyzéket kívánatra küld.

1694 sz. 1913

**Versenyárgyalási
hirdetmény.**

Kishegyes község előjárósága a községi rendőrség téli és nyári ruházata szállításának 1914-16. évekre való biztosítása céljából 1913 augusztus 27-én d.e. 9 órakor a község háza tanácstermében írásbeli versenyárgyalást tart.

Az ajánlatok a következő rendőrségi ruházatra teendők meg:

1) 8 drb nyárizubbony posztóból, 8 drb nyári pantalló posztóból, 8 drb posztósapka rózsával, 16 drb nyakraváló.

Ezen ruházati cikkek évenként április hónapban szállítandók.

2) 8 drb télizubbony posztóbéllel, 8 drb csizmanadrág bélelve, 8 drb gyalogsági köpönyeg, 8 drb bárányszapka címer és lófarkkal.

Ezen cikkek a szerződési 3 éven belül egyszer szállítandók a községi előjáróság megrendelésére.

Az esetleges pótszállítás megrendelés alapján történik.

A ruházati cikkek mérték után készítenők, melyet a vállalkozó, vagy megbízottja évenként egyszerre a helyszínen felvenni köteles.

A szállítást a helyszínre a vállalkozó saját költségén eszközli.

A szállítandó ruházatot kizárólag magyar gyártmányból készítenők a vármegyei rendőrségi szabályzatnak megfelelő szín és anyagból.

A szállítás odaitétele felett fenntartja az előjáróság a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhat.

Árlejtézők kötelesek a versenyárgyalás megkezdésekor 100 K bánatpénzt a közs. pénztárba befizetni, mely összeg a vállalkozónak a szerződési idő leteltekor fog visszaadni.

Kishegyes, 1913 augusztus 8.

Limbecz Pál
jegyző

Csernik Benus
bíró

MED. UNIV.

Dr. LUKITS MIROSLAV
FOGORVOS

Fog- és szájbetegeket fogad 8-11 és 2-5

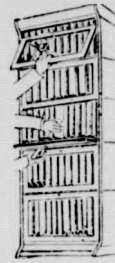
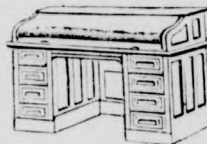
TELEFON 139 ZOMBOR Zarándok-ú-10

Villa-
mos **csillárokban**

feltűnő szép ujdonságok!

Reklam árak!

Jurssik János cégnél, Kula



“REGNA” IRÓGÉPET

angol irodai butorokat, amerikai íróasztalokat és

szabadalmazott irodai berendezéseket

SZÁLLÍT JÓL ÉS OLCSÓN

Berkovits Márk könyvnyomdája, Kula

Kivánatra bemutat mintalapokat és árjegyzéket

Ifj. Ábel József angolszabó
KULA (a kir. jbiróság átellenében)

Fagonmunka megegyezés szerint I. II. III. oszt. kivitelben Öltönyök mérték után divatos kivitelben 30 K kezdve

KOVANDA SEBESTYÉN

kefe, ecset és messelőkészítő
KULA

Kereskedőknek
áránálattal készséggel szolgál

Pongrácz A. Sándor

írissabósága

KULA (Ferenc József téri bérpalotában)

Magyar, angol és skót gyártmányú szövettudonságok nagy raktára

HARISNYAKÖTÉST

és javítást

Fehérneművarrást

elvéllal és gyorsan végez

Arth Magdolna

Kula Petőfi-utca 1524 hássz.

Braun Simon

kárpitos, kocsifestő,
mázoló és cím-festő

KULA (Szent-László utca)

Meghívásra vidékre is megy

Stein Ignác

szoba- és cím-festő

Kula (Szt-László utca)

BISCHOF FERENCZ

férfiszabó-üzlete Kulan
Szövetraktár

Trebitscher Endre

asztalossága, Kula Árpád út 972

Ajánlja

legújabb divatu butoraktárát

Kereskedőknek is
áránálattal szívesen szolgál

A LEGKÉNYESEBB

izlést is kielégítőleg készít férfiöltönyt, felöltőt,
angol és magyar szövettudonságokból

Treuer Péter férfiszabó, Kula
postával szemben

Roburcipők

ifju Kovács J. I.-nél, Kula

GÖZMOSÓ

fehérnemű és vegytisztító intézet
KULA a kir. jbirósággal átellenben
SZÓTÉR ANTAL

Tex János és fiai
épület és butorasztalosok

KULA Deák Ferenc utca 1336
Készítenek háló, ebédli, uriszoba, könyvtár-szekrény,
üzleti állványokat stb.
Rejzokkal és áránálattal szívesen szolgálnak.